

Der findes ikke trykt retspraksis om anvendelse af anerkendelseslæren i sager om børn uden for ægteskab.

Er faderskabssag afsluttet ved anerkendelse for statsamtet, ved forlig for retten eller ved upåankelig dom, kan sagen ikke frit genoptages, jf. retsplejelovens § 456 r. Denne bestemmelse gælder både for ægtebørn og børn uden for ægteskab.

Efter bestemmelsens stk. 1 kan genoptagelse ske på begæring af en af parterne, når andrageren godtgør senere at være kommet til kundskab om omstændigheder, der kan antages at ville give sagen et andet udfald, eller at der i øvrigt foreligger særlig anledning til at antage, at sagen efter en genoptagelse vil få et andet udfald.

Begæring må efter stk. 3 fremsættes senest tre år efter barnets fødsel, medmindre begæringen fremsættes af et barn over 18 år.

Er tre års-fristen udløbet, kan genoptagelse kun ske efter tilladelse fra landsretten, jf. bestemmelsens stk. 4, og tilladelse kan kun gives, når der anføres ganske særlige grunde for, at kravet om prøvelse ikke er rejst tidligere, omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse, og det endvidere må antages, at fornyet behandling af sagen ikke vil medføre væsentlige ulemper for barnet.

Praksis efter bestemmelsen er restriktiv, og det er bl.a. tillagt betydning, om det i givet fald kan forventes, at en anden mand i stedet bliver barnets far. Det er i retspraksis forekommet, at en sag er tilladt genoptaget alene med henvisning til, at moderen, barnet og den retlige far har været enige om det, idet det samtidig måtte forventes, at en anden mand ville blive barnets far.

Om gældende ret henvises i øvrigt til betænkningen, side 60, 96 f. og 109 ff.

2.12.2. Børnelovsudvalgets overvejelser

Børnelovsudvalget har fundet, at genoptagelsesreglerne bør gøres ens for sager om faderskab til gifte og ugifte kvinders børn. Udvalget har endvidere fundet, at reglerne med fordel kan opbygges på en anden måde.

Udvalget foreslår således, at det tidsmæssige »omdrejningspunkt«, som efter de gældende regler er afgørende for, om en sag frit kan rejses, rykkes frem fra tre år til seks måneder efter barnets fødsel. Udvalget lægger herved vægt på, at reglerne bør indrettes således, at der så hurtigt som muligt skabes varig stabilitet om barnets forhold.

Det er samtidig udvalgets opfattelse, at det grundlæggende hensyn til, at et barn så vidt muligt kan få en

far, taler for, at en sag frit og uden tidsbegrænsning kan genoptages, såfremt den første sag faldt ud til, at barnet blev faderløst, blot der nu foreligger oplysninger, som antagelig gør, at en bestemt mand kan være barnets far.

Det er endvidere - bl.a. i lyset af nyere retspraksis - udvalgets opfattelse, at en sag frit skal kunne genoptages, såfremt alle parter er enige om det. Efter udvalgets opfattelse bør det dog også her være en forudsætning, at det må antages, at en anden mand kan blive barnets far. Efter udvalgets opfattelse bør faderskab således i almindelighed ikke blot kunne ophæves, uden at barnet får en ny far. Udvalget foreslår, at bestemmelsen gennemføres med tilbagevirkende kraft, således at den også omfatter børn født før lovens ikrafttræden.

Herudover er det udvalgets opfattelse, at en sag skal kunne genoptages, såfremt der er begået fejl i forbindelse med registreringen af faderskabet, f.eks. ved at der er sket personforveksling, således at en forkert mand er registreret som far. Efter udvalgets opfattelse må det dog her være en forudsætning, at den pågældende mand ikke med kendskab eller formodning om fejlen har anerkendt barnet ved at behandle det som sit, eller at moderen med tilsvarende kendskab eller formodning har ladet den registrerede far behandle barnet som sit.

Genoptagelsesfristen foreslås af udvalget fastsat til tre år fra barnets fødsel, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder.

En yderligere regel om genoptagelse foreslås af udvalget for tilfælde, hvor moderens ægtemand eller tidligere ægtemand eller samlever ved en fejl ikke har fået meddelelse om barnets fødsel og derfor ikke har haft mulighed for at udnytte sin søgsmålsret. Fristen for genoptagelse er efter forslaget også her tre år fra barnets fødsel, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder.

Hvad endelig angår tilfælde, hvor faderskab er fastslået ved registrering, anerkendelse eller dom, og hvor en part nu påberåber sig, at der foreligger nye omstændigheder, som kan medføre, at sagen kan få et andet udfald, er det udvalgets opfattelse, at en nogenlunde udtømmende regulering af de tilfældegrupper, der vil kunne opstå i praksis, ikke er mulig. Udvalget foreslår derfor, at bestemmelsen herom opregner en række af de hensyn, som der i givet fald skal lægges vægt på, men at afgørelsen om genoptagelse i øvrigt beror på en skønsmæssig vurdering. Også her skal anerkendelseslæren efter udvalgets opfattelse finde anvendelse.

Udvalget foreslår ikke en videreførelse af den gældende regel om, at barnet selv, når det er fyldt 18 år,